

ВІДГУК

**офіційного опонента на дисертаційну роботу Громова Артема Борисовича
«КОРЕКЦІЯ ДЕФОРМАЦІЙ ВЕЛИКОГО ВЕРТЛЮГА
В ХІРУРГІЧНОМУ ЛІКУВАННІ ПАТОЛОГІЇ КУЛЬШОВОГО
СУГЛОБА У ДІТЕЙ», представлену до офіційного захисту на здобуття
наукового ступеня кандидата медичних наук
за спеціальністю 14.01.21 - травматологія та ортопедія.**

Актуальність проблеми.

В останній час визначається збільшення кількості дітей та підлітків з патологією кульшових суглобів різного генезу – *coxa vara*, асептичний некроз головки стегнової кістки, уроджений вивих і підвивих стегна, післятравматична деформація проксимального відділу стегнової кістки, яка супроводжується розвитком деформації проксимального відділу стегнової кістки.

Один із проявів вищевказаної патології є деформації великого вертлюга, які супроводжуються болем та обмеженням рухів у кульшовому суглобі, дисбалансом діяльності тазово-вертлюгової групи м'язів, формують біомеханічні передумови для перевантаження ділянок кульшової западини і головки стегнової кістки, порушення центрації та підвивиху стегна.

До теперішнього часу залишаються не вивченими особливості функціонування та розвитку кульшових суглобів у дітей за умов деформацій великого вертлюга та їх вплив на еволюцію формування суглоба.

Залишаються не вирішеними питання ранньої діагностики, прогнозування розвитку деформації, оптимальні терміни та методики хірургічної корекції.

Все вищевикладене визначає актуальність теми виконаного дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами та темами. Дисертаційну роботу виконано згідно з планом науково-дослідних робіт Державної установи «Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М.І. Ситенка НАМН України». Вона є фрагментом планових НДР «Вивчити особливості розвитку оперованих кульшових суглобів у дітей при патології диспластичного генезу, обґрунтувати та розробити нові і вдосконалити відомі хірургічні втручання» (державна реєст-

рація №0107U000112) та «Обґрунтувати та розробити методи діагностики та хірургічного профілактичного лікування підвивиху та звиху стегна у дітей хворих на дитячий церебральний параліч» (державна реєстрація №0109U002013).

Структура дисертації. Дисертація викладена за класичною схемою, складається зі вступу, 5 розділів, висновків, двох додатків, списку використаних джерел, який включає 212 посилань, ілюстрована 25 таблицями та 49 рисунками. Загальний об'єм роботи у представленому вигляді 182 сторінки (без додатків – 170 сторінок тексту).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність.

У вступі роботи висвітлена актуальність проблеми, обґрунтована мета та задачі дослідження, визначено об'єкт та предмет дослідження, показано наукову новизну, практичну цінність роботи та особистий внесок здобувача.

В наступних розділах дослідження викладені результати математичного моделювання особливостей розподілу напружень та функціонування кульшового суглобу у випадках різних варіантів деформацій великого вертлюга.

Проведено аналіз результатів клінічного, рентгенологічного та електроміографічного обстеження 70 дітей з деформаціями великого вертлюга при різних видах патології кульшового суглоба. На підставі результатів дослідження автором розроблена класифікацію деформацій великого вертлюга та обґрунтовано диференційний підхід до оперативної корекції деформацій великого вертлюга. Крім того, розроблено алгоритм лікувальної тактики у залежності від типу деформації великого вертлюга та характеру основної патології кульшового суглоба. Таким чином, здобувачем удосконалено методи діагностики та способи хірургічної корекції деформацій великого вертлюга стегнової кістки, що направлено на покращення результатів лікування хворих.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації, обумовлені застосуванням сучасних методів дослідження, цілком об'єктивних і доступних для контролю. Заслугує на увагу комплексний підхід до використання математичних та біомеханічних досліджень, обґрунтованість застосування цих методів. Кількість клінічних спостережень достатня для отримання надійних достовірних даних. При обстеженні хворих використано сучасні методи, які дозволяють отримати усі необхідні дані про пацієнта і характер патології. Результати роботи оброблені із застосуванням сучасних методів статистичного аналізу.

Висновки відповідають змісту дослідження. Автореферат відображає основні положення роботи.

Усе це дозволяє зробити висновок про те, що отримані дані і сформульовані на їх основі наукові положення та висновки є обґрунтованими і достовірними.

Наукова новизна роботи полягає у тому, що в дисертації автором визначені особливості навантаження та функціонування кульшового суглоба в дітей із деформаціями великого вертлюга стегнової кістки залежно від виду та ступеню цих деформацій. Крім того отримані нові знання про особливості триплщинного розташування та еволюційного розвитку великого вертлюга стегнової кістки при його деформаціях у дітей за умов патології кульшового суглоба.

В роботі проведено аналіз динаміки біомеханічних та електроміографічних показників щодо функціонування кульшових суглобів залежно від ступеня деформації великого вертлюга та їх змін у до-та післяопераційному періоді.

Визначені показники можуть бути покладені в основу прогностичної моделі по прогнозуванню результатів лікування та еволюції структурно-функціональних порушень при патології кульшового суглоба різного генеза.

Практичне значення дослідження полягає у тому, що здобувачем уперше запропонована робоча класифікація деформацій великого вертлюга в дітей,

яка дає змогу впровадити в клінічну практику диференційований підхід до лікувальної тактики залежно від типу його деформації та особливостей патології кульшового суглоба і у підсумку дозволяє одержувати кращі анатомічні та функціональні результати лікування пацієнтів з цією патологією.

Використання запропонованого способу хірургічного лікування деформації великого вертлюга стегнової кістки та пристрій для його здійснення із застосуванням тимчасового блокування його росткової зони, а також способу лікування патологічного вивиху стегна підвищує стабільність кульшового суглоба, що дає можливість покращити результати лікування цієї категорії хворих та відповідно підвищити якість їх життя.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях. Результати дисертаційного дослідження викладені у 19 наукових працях, серед яких 6 статей у провідних наукових фахових виданнях, 3 патенти України, 2 нововведення, 8 робіт у матеріалах з'їзду ортопедів-травматологів України та наукових конференцій. У зазначених роботах належним чином відображені зміст дослідження, наукові положення, висновки та рекомендації.

Питання та зауваження.

Принципових зауважень щодо суті і змісту роботи немає. Окремі стилістичні помилки, які зустрічаються по тексту, не впливають на науково-практичне значення дослідження.

1. Автором проведено ґрунтовне клініко-рентгенологічне, біомеханічне та електрофізіологічне дослідження дітей з патологією кульшового суглоба в різні періоди лікування.

Чи можливо застосувати отримані результати в якості прогностичних критеріїв перебігу та прогнозування результатів лікування хворих?

2. Які особливості проведеного автором математичного моделювання та його місце в розробці та обґрунтуванні технологій хірургічного лікування хворих?
3. Які складові розробленої автором системи діагностики та технології корекції великого вертлюга при патології кульшового суглоба у дітей та які принципи закладені в основу розробки індивідуальної хірургічної тактики?

Відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертація Громова Артема Борисовича "КОРЕКЦІЯ ДЕФОРМАЦІЙ ВЕЛИКОГО ВЕРТЛЮГА В ХІРУРГІЧНОМУ ЛІКУВАННІ ПАТОЛОГІЇ КУЛЬШОВОГО СУГЛОБА У ДІТЕЙ ", є завершеним та самостійним науковим дослідженням, яке виконано на актуальну тему на сучасному науковому рівні і вирішує питання підвищення ефективності лікування дітей з патологією кульшового суглоба шляхом розробки сучасних методів діагностики та технології корекції деформацій великого вертлюга. Обсяг апробації результатів дослідження, наведений у дисертації, відповідає існуючим вимогам. Зміст автореферату відображає основні положення дисертації.

Таким чином, дисертація Громова Артема Борисовича на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук на тему «КОРЕКЦІЯ ДЕФОРМАЦІЙ ВЕЛИКОГО ВЕРТЛЮГА В ХІРУРГІЧНОМУ ЛІКУВАННІ ПАТОЛОГІЇ КУЛЬШОВОГО СУГЛОБА У ДІТЕЙ» за своїм методологічним та методичним рівнем, науковою новизною та практичним значенням відповідає п. 11 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого нау-

кового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. №567 до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.21 - травматологія та ортопедія, а її автор гідний присудження цього наукового ступеня.

Завідувач кафедри травматології та ортопедії
Національного медичного університету
імені О.О. Богомольця,
доктор медичних наук, професор

Бур'янов О.А.

Надійшов до
ради 25.02.16р.